

שבירת פארהרע

להתחזק נגד פגעי הזמן

פר' תצוה תשפ"ב

שג"י קהל חסידי זוטשקא

להנחלת נועם תורה וחסידות מנהר היוצא מערך

י"ל ע"י

התאחדות האברכים "אדנים לתורה"

דחסידי זוטשקא

פר' תצוה תשפ"ב + גליון ק"מ

נהל קדומים

דברות קודש ממעיין נובע, כ"ק מרגן רבוה"ק ז"ע

חלוקי הנחל

פלאות התורה מאוצרותיו של הגה"ח ר' זרח רונטל שליט"א

"ועשו בגדי קודש לכבוד ולתפארת"

עניין המתקת הדינים ע"י קריאת פרשת בגדי הקודש

גודל ההשפעות ע"י בגדי אהרן

בפרשתינו נצטוו מרע"ה (כט, ה-ו) "ולקחת את הבגדים והלבשת את אהרן את הכותנת וכו' וחגרת אתם אבנט אהרון ובגיו" וכו'. ודנה בזה בגמ' ביומא ה' ע"ב "כיצד הלבישו"ן [איך היה סדר הלבשת בגדי הכהונה לאהרון ובגיו ע"י מרע"ה], ומקשה הגמ' על עצם השאלה וכי מה השאלה כיצד הלבישו, הלא "מאי דהוה הוה" ומה יש צורך לדון בסדר ההלבשה לפני כ"כ הרבה שנים.

ומבארת הגמ' שהשאלה "כיצד מלבישו"ן מרע"ה לכהנים לעתיד לבוא, ועל זה ג"כ תממה הגמ' שג"כ בזה אין צורך לדון כיון "לכשיבואו אהרון ובגיו ומשה" יורנו מרע"ה מפי הגבורה איך ללבוש את בגדי הכהונה. ומה יש צורך לדון בזה עתה. ובמסקנת הגמ' שיש צורך לדעת כיצד הלבישו למיסדר קראי [- לסדר הפסוקים שלא יהיה סתירה בין הסדר שכתוב בפרשתינו כט-ט לבין מה שכתוב בפ' צו פרק ח, ז. עיי"ש].

ובנועם אילמך מקשה מדוע מאריכה הגמ' כ"כ הרבה ולא אומרת מיד את המסקנא למסדר קראי. ועיי"ש בדבריו הק' סודות נפלאים הגנוזים בדברי הגמ' האלו.

המתקת הדינים גם בזמן הזה ע"י הקריאה

ובספח"ק דעת משה להרה"ק רבי משה מקאזניץ ז"ל מובא פשט נפלא, שכוונת הגמ' לרמוז לענינים הנשגבים שנמצאים בעינין פרשת בגדי הכהונה, שהיו עשויים באופן שהמשיכו כפרה ורחמים והשפעות טובות לבני ישראל. ומקשה הגמ' "כיצד הלבישו"ן - איך הוא סדר המשכת אותם השפעות רחמים וחסדים ע"י הלבשת בגדי הכהונה. ותממה הגמ' שענין זה לכאורה אינו נוגע לנו, שזה נעשה רק ע"י מרע"ה לפני אלפי שנים, ומאי דהוה הוה. וממשיכה הגמ' שהשאלה "כיצד מלבישו"ן קאי על לעתיד לבוא שיהיה במהרה בימינו ששוב ימשיכו אותם חסדים והשפעות ע"י לבישת בגדי הכהונה לאהרון ובגיו שיקומו בתחיית המתים. וג"כ ע"ז הקשו לכשיבואו שלעתידי לבוא כשיבואו הצדיקים לקיים זאת ידעו היטב מפי הגבורה איך להמשיך את הרחמים ואתם והשפעות, ומה לנו לדון בזה. ועל זה מסקנת הגמ' "למסדר קראי", שהיות שיש אצל כל אחד בחינה של כל מיני בחינות של עגמת נפש ר"ל כמ"ש "אשר יקרה אתכם באחרית הימים" עניינים שיש צורך להמתיק, על כן צריך כבר עכשיו לדעת "כיצד מלבישו"ן שעל ידי עצם הלימוד עכשיו בפ' תצוה בפרשת המשך בעמוד ב' <<<

ועדתו, שחשבו דמאחר והם מאתיים וחמישים ראשי סנהדרות, הרי יחיד ורבים הלכה כרבים, והם יכולים להכריע את דעתו של משה רבינו ח"ו, אבל זה אינו כי רק "משה" שפיר קאמרת, כי שורש התורה הוא ע"י משה רבינו ע"ה בלבד.

וכתב בשם משמואל (פ' וארא) דנשמת משה רבינו ע"ה לא היתה מלובשת בכלי הגוף כלל, ולא הי' קשור לארציות, ולכן כל הנסים שנעשו על ידו, עמודי אש וענן, מן ובאה הי' רק במדבר, שלא הי' שם הנהגת הטבע כלל, משא"כ בארץ ישראל, ששם הי' הנהגת הבורא מלובש בטבע, לחרוש ולזרוע וכו', עברה הנהגה לידי הישוע, ומכיון שמשה רבינו הי' למעלה מן הטבע, הוא זה שיכול להגביה הדעת והאמונה של ישראל שידעו שהכל בהשגחה אלוקית, אמנם לענין להמשיך ברכה לישראל, כשיאמרו לעתיד לבא למשה רבינו "טול ברך", יסור, כי לזה צריך מי שקשור יותר אל הטבע, ולכן רק דוד המלך ע"ה הוא אמר "לי נאה לברך" עש"ב.

מזנהל

גחלי אש בקצירת האומר

להלביש את רעהו בבגדי קודש

ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך וגו', ביד האדם להלביש את רעהו בבגדי קודש לתפארת נשמתו, ע"י שימליץ עליו לטובה, ויראה עליו את הצד זכות, כי זה עושה רושם בעולמות העליונים. ואמר "לאהרן אחיך", שיחבר עצמו למדת אהרן שהי' אוהב שלום ורודף שלו'. (כ"ק רבינו הנחל יצחק ז"ע)

וארז"ל (תענית יא) במה שימש משה כל שבעת ימי המילואים, בחלוק לבן שאין בו אמרה, וכתב בספח"ק **קדושת לוי** (פ' תצוה) דהגמ' רמזה בזה, "במה שימש משה", היינו מהיכן זכה מרע"ה שימש בכהונה כל שבעת ימי המילואים, והרי לא הי' כהן, ומתוך "בחלוק לבן", כי כל הגוונים משונים אחד מחבירו, ואינם יכולים לקבל גוונים אחרים, משא"כ צבע הלבן, מקבל כל הגוונים. כן הצדיקים העובדים את השי"ת, כל אחד לפי מדגותו, אין שייך להם לקבל בחינת עבודת שאין שייכת לשורש נשמתם, אבל משה רבינו הי' בבחינת "חלוק לבן" שאין בה גוון, ולכן הי' יכול לעבוד את השי"ת בדרגות כל הצדיקים. ולכן הי' יכול להיות גם כהן גדול.

ומטעם זה יכול משה להעלות נשמותיהן של כל ישראל בכל מקום שהם ובכל דור שהם, דכיון שעבד את השי"ת באופן של "חלוק לבן שאין לו אמרה", אין שום נשמה יהודית, רחוקה מלקבל השפעתו של משה רבינו ע"ה.

ובמסכת סוטה (דף י"א) ארז"ל לא מת משה, מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש, הרי שהשפעתו של משה רבינו נמשכת לדורות עולם, ומכווח זוכין ישראל בכל דור ודור להשגת התורה, וליראה טהורה, ולאמונה שלימה. (כ"ק מרגן אדמו"ר רבי נתן דוד בן כ"ק מרגן אדמו"ר רבי יצחק יצחקי ליה"ה +

התיקון ע"י חיבור עם בני

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור להעלות נר תמיד (פ' ו, טו). פירוש, תצוה הוא לשון חיבור, [את בני ישראל] דהיינו שיראה לחבר עצמו עם בני ישראל, הוא מורה על אחדות ישראל, ואז כתיב היינו שיהיה לבו נשבר בקרבו (עין ימיה כג, ט), כי 'כתיב' מלשון שובר, כי אם יהיה לאדם אחדות עם 'ישראל' שהם בעלי מדריגה גדולה, אז הי' שפל בעיני עצמו נגדם, וזאת השפלות הי' לו טובה גדולה למאור לתקן גגם המעו"ה, כי הא' מתחלפת עם הא, כי מוצאיהם ממשבטא אחת הם. **להעלות נר תמיד** על ידי מה שיתקן את חותם המלך, ויהי' לבו מתלהב לעבודתו יתברך שמו. (רביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

עבודת הקודש בעת האכילה

ואכלו אותם אשר כפר בהם למלא את ידם וגו' (שמות כט, ט). אכילת האדם צ"ל באופן שיתכפר לו באכילתו, ע"י שיהי' בבחינת זה השלחן אשר לפני ה'. ואמר "למלא את ידם", כי הנה לפני האכילה מברכים "על נטילת ידים", ולא על רחיצת ידים, וי"ל הרמז בזה שנוטלים את עצמם בידים. (בלשון קדוש: מנעמט זין און די הענט). שלפני האכילה צריך לקחת שליטה על עצמו, שלא יגרר אחר תאוות לבו. וזה הרמז "למלא את ידם" שיהי' לידם שליטה על עצמם בעת אכילתם. וכן לפני קיום מצוה אומרים "ומעשי ידיו כוננה עלינו", והרמז כנ"ל שיהי' לו שליטה על אופן עשיית המצוה. שלא יגרר אחר פניות ומחשבות חוץ, רק יעשה המצוה לשמו יתברך.

(כ"ק רבינו הנחל יצחק ז"ע).

ז' אדר - השפעת משה רבינו לדורות

איאתא בתניא (פירק מ"ד) שבכל נפש ישראלי יש בה מבחינת משה רבינו ע"ה, ומתלבשין בגוף ונפש של חכמי הדור עיני העדה, ומשה רבינו נקרא "רעיא מהימנא" לפי שהוא ממשיך בחי' הדעת לכללות ישראל, כל אחד לפי השגתו, ומכח זה יש בכל נפש ישראל, ע"י היניקה מנשמתו משה רבינו ע"ה לקשר דעתו בד', ולהתבונן בגדולתו ית' ולהגיע לידי יראה. והוה כונת ארז"ל (ברכות לב) אין לגבי משה מילתא זוטרתיה היא, דלגבי הנקודה שיש בכל נפש מישראל ממשמת משה רבינו, מילתא זוטרתיה היא לעורר את עכ"פ יראה תתאה להיות סור מרע ועשה טוב, יע"ש בדבריו הקדושים.

ובאוה"ח הק' (פ' תצוה) כתב עפ"ד התקו"ז הנ"ל שכל תלמיד חכם יש בו ניצוץ מנשמת משה רבינו ע"ה, ולזה היו רבותינו ז"ל קוראים זה לזה משה, וכדאיאתא במסכת שבת (א"פ) "משה, שפיר קאמרת", והיינו כלומר, מה שזכית להבין הלכה זו לאמיתיה של תורה, בא לך ע"י ניצוץ ממשא רבינו שהאיר את דעתך בענין זה.

וכל המחלוקות בהלכה, דקיימ"ל (ברכות ט) דיחיד ורבים הלכה רבים, הוא רק כאשר מחולקים בכונת התורה הק' שנתנה לנו ע"י משה רבינו ע"ה, אבל החולק על משה רבינו, כחולק על התורה עצמה. וזה הי' טעותם של קורח

בגדי הכהונה, נמשך על ידי זה בחינה של "מיסדר קראי", שכל הענינים שקורין ליהודי וצריכים המתקה, אזי על ידי הלימוד בפרשה זו כראוי ממשיכים צינורות של השפעות חסדים וישועות ונמתקים כל הענינים הצריכים המתקה.

כח בגדי הקודש מגן במקום משרע"ה

ונוסף בזה מה שמובא באזנים לתורה שטעם הענין שלא מוזכר שמו של מרע"ה בפ' תצוה, מובא בבעל הטורים שכיון שאמר מרע"ה "מחני נא מספרך אשר כתבת", וקללת חכם מהניא אפילו על תנאי, לכן לא מוזכר שמו בכל פ' תצוה. ולכאורה קשיא אדרבה בפרשה זו שחל יומא דהילולא דמשה רעיא מהימנא היה צריך להיות מוזכר שמו של מרע"ה יותר מכל פרשה. וכמובא ברש"י בשם תשובת הגאונים שביום פטירת הצדיק מושיבים ישיבה על קברו ומזכירים מימותיו וכו' בזה היום, וא"כ היו יכולים לקיים דברי מרע"ה בכל פרשה אחרת חוץ מפ' תצוה שבו חל יום הסתלקות משה רבינו, שאז צריך להרבות בדבריו יותר מכל פרשה.

ומתוך שמרע"ה אמר להקב"ה שאם תאמר שאין זכותי מגן על ישראל לאחר שחטאו תמחה את שמי מספרך, ולפי"ז אם נמחה שם מרע"ה מפרשה א"כ באותו שבוע לא יהיה הגנת זכותו של מרע"ה. ולכן רק בפרשת תצוה שייך להחסיר שם מרע"ה ששם מדברים על בגדי כהונה, וכח ענינים לבד יכול להגן במקום שמו של מרע"ה.

המלאך מיכאל במקומו של משרע"ה

ומענין לענין באותו ענין כותב המגלה עמוקות בפ' ואתחנן ובפ' תצוה, שבפ' תצוה יש ק"א פסוקים ונתנו זה סימן בסוף הפרשה קא פסוקים - מיכאל' סימן. ואילו בסוף פ' תרומה כתוב צ"ו פסוקים - יע"ו סימן. שבשלמא בפ' תרומה מתאים הסימן שיע"ו זאת תיבה שמוזכרת בפ' תרומה "סירותיו לדשנו ויעיו ומזרקותיו", אבל מה הקשר של מיכאל שהגימ' שלו ק"א לפ' תצוה.

ומבאר ע"פ המובא בפ' משפטים (כג, יד) שהקב"ה שלח מלאך לשמור את בני" בדרך, ומרע"ה לא הסכים לקבל את המלאך, וכפי שנאמר בפ' כי תשא "אם אין פנת הולכים אל תעלנו מזה". שרצה שהנהגת בני" תהיה ע"י הקב"ה עצמו ולא ע"י הנהגת מלאך. והסכים הקב"ה ואמר "גם את הדבר אשר דברת אעשה כי מצאת חן בעיני". ואמרו חז"ל שזה היה רק כל זמן שמרע"ה היה בחיים חיותו שהנהגה היתה רק ע"י הקב"ה בעצמו, אבל לאחר פטירתו, בזמן יהושע הגיע אותו מלאך וכמובא בהפסדה של יום א' דפסח, "עתה באתי" ויפול לפניו ארצה. ודרשו חז"ל לא שיהושע נפל לפני המלאך אלא להיפך שהמלאך נפל לפני יהושע וביקש ממנו שלא ידחה כמו שדחה אותו משה רבינו, והסכים יהושע לקבל.

והנה מי היה אותו מלאך, אומר רש"י בפ' משפטים (כג, כט) על המלים "כי שמי בקרבו", ורבותינו אמרו זה מטטור"ן ששמו כשם רבו שממטור"ן בגימ' ש-ד-ג. ואיתא בכתבי האר"ז שזה המלאך יש לו ד' שמות בכל עולם שם אהר, בעולם העשייה הוא נקרא אליהו בעולם היצירה הוא חנוך בעולם הבריאה הוא מט"ט (או אפסא), ובעולם האצילות הוא נקרא מיכאל המלאך. ובעבודת ישראל בפ' ויחי מובא ש"הנה מלאכי ילך לפניך" - מלאכי אותיות מיכאל, שהוא המלאך שרצה הקב"ה לשלוח להנהיג את בני".

ולפי"ז אומר המגלה עמוקות שכיון שמרע"ה אינו נזכר בפ' תצוה הרי שצריך שיכנס המלאך מיכאל תחתיו. ומוסיף המג"ע שלכן תיבת משה במלוי מם שין הא המילוי לבדו שזה חלק הניעלם משמו של מרע"ה, הוא בגימ' ק"א כמנין מיכאל.

והשתא שפיר מובן הקשר דבפ' תצוה שלא מוזכר שמו של מרע"ה יש ק"א פסוקים כמנין מיכאל.

נחל איתן

טללי טוהר מתוך דא"ה של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

"זך כתיב למאור"

אזי יוכל לקבל ממלחמה זו עצמה כח נגד היצה"ה, וכמו שלוקחים מחצר הכבד של הכלב שוטה ששנכו לצורך רפואה, ושוב לא ידע ממחלה זו, כמו כן מי שנלחם ביצה, מקבל לזה עצמו חיזוק עצום על להבא, שלא יסתהו היצר עוד.

וזהו ענין הזית והשמן, דדוקא כאשר צריך לכתוש במכתשת את מרירות הזית אז יוצא מזה שמן, שהוא רמז לחכמה, בכדי להתגבר על המכשולים. ובגמ' (ביצה טו) הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר (מן אילן) שנא' (תהלים צג, ד) אדיר במרום ה'. ואמר בחידושי הרי"ם דהרי בתחילת הפ' נאמר "מקולות מים רבים" ומרמז על כוחות הסט"א שמשולים כמים רבים, וכאשר אדם אשר קם עליו מלחמה עם היצה"ה, צריך לדעת דדוקא משם 'אדיר במרום ה'", דקיום הנכסים הרוחניים הוא דוקא כשעוברים מצבים של מים רבים אדירים. אם נלחם ועמד בניסיון, אז "אדיר במרום ה'".

והנה ברמב"ם (פ"ט מהל' ביאת מקדש ה"ז) פסק דהטבת הנרות היא המצוה אך ההדלקה לאו עבודה היא, ולכתחילה יכול הזר להדליקה, והרמז בזה, דעיקר העבודה היא ליטור מהפסולת, ודוקא עבודה זו צריכה להיעשות בפנים ע"י הכהן, משא"כ ההדלקה יכול זר להדליקה גם בחוץ.

וראיתי בספר בשם גדול א', כי הפך השמן הטהור אשר מצאו החשמונאים, היה בחותמת יוחנן כהן גדול, אשר נעשה לבסוף לצדוק, והענין שהוא הטמין הפך שמן, משום הצדוקים סברו דבטהרת הפרה העבודה כשירה רק במעורבי שמש ולא בטבולי יום, ולהוציא מליבם הם מטמאים הכהן שהתעסק בזה, ומטבילין אותו. משא"כ הצדוקים סברו, כי אם צריכים טבילה הם פסולים. ולכן שמר יוחנן כ"ג את הפך שמן ששום דלשיטתו הריהם טמאים, כי אפר פרה לא טיהרה אותם כיון שהיו טבולי יום.

והיינו דשיטת הצדוקים היא שמי שנצרך לטבול, שוב אינו נחשב כטהור, משא"כ להבדיל בין הקודש ובין החול', חז"ל הק' דרשו דשולחן הטהור נקרא "טהור" משום שראוי לקבל טומאה, ועיקר הטהרה היא שילחם עם כח הטומאה, ואם לא היה ראוי לקבל טומאה, אין שם טהור עליו. כי העיקר הוא המלחמה, ועי"ז בא הטהרה לנצח.

ואתה תצווה את בני" ויקחו אליך שמן זית זך. ענין השמן זית זך הוא רמז לתורה"ק, אמנם הזית בעצמו טעמו מר ואכילתו קשה לשכחה, אך השמן היוצא ממנו הוא מסוגל לחכמה. והיינו דהתעלות בני" הוא רק ע"י המלחמה ברע להפכו לטוב. איתא בגמ' יומא (פג) אם א' עשה עבירה ברע ושנה בה אזי נעשית אצלו העבירה כהיתה. ומאידך גיסא בגמ' (שם) "היכי דמי בעל תשובה, כאשר הגיע אליו דבר עבירה פעם ראשונה ושניה ופירש הימנה".

והנה בעבה, דיברנו ועוררנו מהמעשה דר' מתיא בן חרש (הנזיר במדרש) שסימא את עיניו כדי להנצל מן היצה, ולבסוף קיבל הבטחה שלא ישלח בו יותר יצה"ה, וראוי בכל מקום אשר נבוא להזכרת שמו הק', אשר נזכר להתחזק ולהתעורר עי"ז. ובגמ' (שם פג) "מי שנשכו כלב שוטה אין מאכילין אותו מחצר הכבד שלו. ור' מתיא בן חרש מתייר". ואולי אפשר לומר לומה, שרבי מתיא בן חרש, שזכה לשלוט על יצרו לאחר שעבר את הניסיון בדרגה עליונה, רמז לנו כאן ענין זה. דמי שנשכו כלב שוטה, רמז ליצר הרע, שאין אדם חוטא אא"כ נכנסה בו רוח שטות (פסוק א), והנה מי שזכה ומתקיים בו השבתי בבית ה' כל ימי חייו בודאי ובודאי שיכול בנקל להנצל מן היצה. אולם מי שצריך מפני טרדת הזמן לצאת לפעמים תכופות אל הרחוב, הרי הוא נמצא בידי ניסיון וצריך שמירה ראויה לכל ישל בניסיונותיו. ור' מתיא בן חרש היה לו המעשה עם היצה"ה אשר רצה להכשילו באלו העניני קדושה וטהרה, אך עמד ר' מתיא בן חרש ומסר נפשו ודקר את עיניו, ומיאן להרפא, כי זכר את מרירות המלחמה שהי' לו עם היצה. (עיני המעשה באריכות בליקוט שמעוני יח"ד).

ואז השיבו הרבשו"ע, 'אני ערב לך שלא ישלח בך יצה"ה', כי לאחר מלחמה כזו, מקבל גבורה עליונה לעתיד. והיינו אותו ר' מתיא בן חרש אשר התגורר ברומי (מבואר ביומא פג), שלא הי' מקום של תורה וקדושה, והוא ידע על גדול המסירות נפש אשר צריך בשמירת העינים, ואף אותו ר' מתיא בן חרש הוא הוא זה שאמר הוי מקדים בשלום כל אדם (אבות פ"ד מ"ב ט) והיינו דרצה ללמדנו דכאשר מרגיל האדם את עצמו, ונלחם עם היצר בעקשנות, זוכה שיוכל להיות נגידא בעיני השטן ואין פיתויי היצר מפיתים אותו יותר, ויוכל אפילו להקדים בשלום כל אדם.

וזהו מה שאומר מ' שששכו כלב שוטה', דהיינו מי שנכנס בו רוח שטות, אבל הוא נלחם ברוח שטות זו,

ערבי נחל

אמרים ערבים ממאורי החסידות

המחשבות זרות ולכן לפעמים נופל להצדיק פתאום איזה מחשבה זרה והוא כדי שיעלה הצדיק המחשבה זרה בתפלתו ובדיבורו. וזה גם כן עשה השם יתברך לכבודו כי אם לא היה הצדיק מעלה את אחרים אז לא היה מגיע להשם יתברך תענוג מהצדיק מחמת שהוא עובד השם יתברך בתמידות. אבל לפי שמעלה בני אדם אז כיון שמתרבה השמחה על ידי הצדיק שמעלה בני אדם אחרים אז גורם בעבודתו שמחה אף שהוא בתמידות וידוע דכל המחשבה הוא אותיות מאיזה אהבה או מאיזה יראה. והנה כל המחשבות זרות באים ממאנין תבירין והם נקראים אותיות שבורין כנועד והצדיק צריך להעלות הכל. וזהו שאמר הכתוב ואתה תצוה וגו' ויקחו אליך שמן זית זך, רצה לומר שתראה להעלות הכל כל המחשבות דהם נכללים באותיות דהם כ"ז אתוןון הם אותיות ז"ך. כתיב, רצה לומר אותן האותיות אשר הם כתותים ושבורים. למאור, שצריך הצדיק להעלות ולמשוך להם האורה של קדושה וכל זה להעלות נר תמיד על ידי זה שהצדיק מעלה כל המחשבות זרות אז עליות תענוג להארה של הצדיק אשר נקרא נר תמיד, רצה לומר שהוא עובד השם בתמידות על ידי זה שמעלה אחרים אז גורם שמחה למעלה.

לא לשקוע בגשמיות במדרש שנמשלו בני" לזית מה שמן אינו מתערב כו' צף למעלה כו'. ועי"ז נאמר ויקחו אליך שמן זית כו'. שזה המבוקש מבני ישראל לשמור חיות הפנימי. חלק אלקי שיש בכל איש ישראל שלא יתערב בגשמיות. ויהי' צף למעלה.

(שפת אמת)

להעלות המחשבות להשי"ת

נראה, דהנה היצר הרע מפתה לאדם לאיזה תאוות רעות ואהבה רעה ורוצה להפסיק האדם מעבודת הבורא אך התקנה לשבר אותו ולהעלות כל המחשבות וכל התאוות אל הקדושה לעבודת הבורא ברוך הוא. ויאמר האדם אל לבו מה אם יש לי תאוה אל דבר גשמיות וסכלות מכל שכן שיש לי להיות תאוה אל הבורא בעבודתו ברוך הוא. אם יש לי יראה מדבר גשמי, מכל שכן שיש לי לירא ולפחד מפניו יתברך ואז נעשה הרע כסא אל הטוב. ולכן עבור זה עשה השם יתברך שיהיה האדם מרוחק מהשם יתברך. דאם היו כל בני ישראל עובדים את השם יתברך בתמידות לא היה השם יתברך מקבל תענוג, כי תענוג תמידי אינו תענוג. אבל כשיש התרחקות ואחר כך האדם משבר כל המסכים ומדבק עצמו בעבודת השם אז על ידי זה מגיע תענוג גדול להשם יתברך. והנה הצדיק צריך להעלות כל

(קדושת לוי)

היסח הדעת בתפילין

בפרשתינו בצווי על עשיית הציץ נאמר והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני ה' ובגמ' (מנחות לה) דרשין שלא יסיח דעתו מהציץ וק"ו לתפילין ומה ציץ שאין בה אלא הזכרה אחת אמרה תורה והיה על מצחו תמיד שלא יסיח דעתו תפילין שיש בה הזכרות הרבה על אחת כמה וכמה.

ע"כ נעסוק במקור וגדר היסח הדעת בתפילין ודינים המסתעפים מזה.

מקורו: נחלקו הפוסקים האם איסור היסח הדעת הוא מה"ת או מדרבנן ו"א דאסור מה"ת (יב"ם, דילפינן ק"ו מצ"ץ ואף שהשמות מנוסה לא מועיל זהה הבית מעצם המצוה), ו"א דאיסורו מדרבנן (תוס', היות והאזכרות מחופים והשמות שעל הבתים אין זה כתב ועיון ע"ה כלל י"ד), ו"א לחלק בין תפילין של ראש לתפילין של יד, דבראש השין בולטת (ישועות יעקב ס"א וכן במ"א כתב דהאש יותר חמור).

טעמו: ו"א שאיסור היסח הדעת אינו מטעם בזיון להתפילין אלא משום שבשעה שמסיח דעתו אינו מקיים מצוה בשעה שיכול לקיימה (שו"ת משיב דבר ס"ו יע"ש, ומטעם זה המצטער והחולה פטורים לפי שיש להם תמיד היסח הדעת ולא מטעם שיש איסור. ולפי"ז צריך להבין מדוע נטחונו ונכר בהם אינו צריך לברך שנית ועכ"ל כיון שאין זה אלא במשבת), ו"א שהאיסור משום בזיון (הג"ד שהביא כן מהטור ונשאר בצ"ע), ו"א שהאיסור אינו עצם השכחה מהתפילין שעליו אלא שע"ז יבוא לעשות דבר שאינו הנון דהיינו שיפח או יכנס לביה"ס (תפארת ישראל מסכת ידי"ב פ"ב ל"ח).

חומרתו: בספר הכוונות הזהיר מאוד בעיני היסח הדעת דאין פגם גדול מזה (באה"ט ס"ה ס"א).

גדרו: ו"א דבכל ענין שמסיח דעתו מהם ולא דווקא בשחוק וקלות ראש (שאתת אריה יע"ש ודעונו היסח הדעת הוא פני הזמן של הלך מאה אמה ולא פחות מזה ולא נחנה תורה למלאכי השדה. ומיהו ברובם איתא אפי' רגע אחד), ו"א דווקא שחוק וקלות ראש נחשב כהיסח הדעת (ועי"ה יעו"ן שם בסוגים שגם כמשרידי דעתו כ"כ לצורכי הגוף עד שלבבו פונה מירא"ש מחמת טרונו והי היסח הסתע אכל כשמתעסק בצרכי העולם סתם לא הוי היסח הדעת ושרי). ובכלל זה אף עצבות נחשב כקלות ראש דצריכים לעשות מצוות תפילין בשמחה וכמו"כ בשעת כעס (בית ברין ויע"ה ט"ז).

שיחת חולין: יש לזוהר שלא לדבר בתפילין דברים בטלים שמלבד איסור של דברים בטלים בא לידי היסח הדעת (מ"ב ובספר בית אהרן (בסדר היום) כתב לזוהר מלדבר כשהתפילין עליו אפי' למצווה עוברת או דבר הכרחי יקצר בדיבורו).

קולות שונות בהיסח הדעת: אן תפילין מכוסים. ו"א שכשהתפילין מכוסים ליכא היסח הדעת (אמצות החיים), ו"א דלא מהני (מיה"ש), ב] אין התפילין במקומן. ו"א שאולי כשאין התפילין במקומן קיל טפי לגבי היסח הדעת (א"א מנבטשאטש תניא ששמע מרוב בעל קדושת לוי זללה"ה), ג] כשמוחזק בידו. ו"א שאף כשאוחזן בידו שייך איסור היסח הדעת (ב"ב, אבל רוב אחרונים נקטו להתיר (ב"ה ט"ז מ"א).

ועתה נביא כמה דינים שמסתעפים מאיסור היסח הדעת.

א] משמוש בתפילין: מקורו: חייב אדם למשמש בתפילין בכל שעה ק"ו מצ"ץ (מנחות לו), דאף בציץ יש חיוב למשמש שלא יסיח דעתו כמפורש ברש"י בפרשתינו. והא דהרמב"ם השמיט חיוב זה היות וכה"ג ונמצא בביהמ"ק אין צריך לעשות פעולה שלא יסיח דעתו (ברכת פרי' להסתייפלה).

טעמו: א] שלא יסיח דעתו (שו"ת), [אף שיש להקשות ממנ"פ אם יזכור מהם הרי לא היסח דעתו ואם לא יזכור ויסיח דעתו הרי גם לא יזכור למשמש, תירץ בס' זכור זאת ליעקב מובא בס"ס דעת תורה (שחיטה) ע"פ מה שכתב הט"ז (סימן תרנ"א)

דמה שיש לפנינו לעשות ע"י מעשה בפועל גורם טפי שיזכור בהם, משא"כ דבר שהוא במחשבה וכמו"כ כאן לא יסח מלמשמש כיון שהוא דבר התלוי במעשה וממילא לא יסיח דעתו. (ב) כדי לוודא שלא זו התפילין ממקומם (מ"ב).

משמוש ברצועות: א' שכשעומד בפני גדולים ומפני צניעות אינו רוצה למשמש בתפילין, יכול למשמש ברצועות ויוצא בזה (אשכול), היות והסברא שלא יסיח דעתו מתפילין עיקר, א"כ ה"ה רצועות.

של יד תחילה: צריך למשמש קודם תפילה של יד או מטעם דאין מעבירין על המצוות (מ"ב), או מטעם דכתיב וקשרתם לאות קודם (לבוש).

משמוש בשעת תורה ותפילה: אין צריך למשמש בשעת תורה ותפילה כיון שהטעם שאסור להסיח דעתו מהתפילין הוא כדי לזכור ששם ה' עליו, וא"כ כ"ש בשעה שאדם לומד ומתפלל (מ"ב). אך באותן רגעים שדעתו אינה מיושבת בדברי תורה ותפילה מצווה מן המובחר לחשוש להפוסקים שמחמירים שלא יסיח דעתו כלל (שו"ת ה"ח).

זמנים שמשמש בהם: 1) בשל יד בברכת אחר ישראל בגבורה ובשל ראש בברכת עוטר ישראל בתפארה (מ"ב), אך מבואר שם רק בברכת עוטר ישראל אך נהגו גם בברכת אוזר בשל יד. 2) כל פעם שמזכירים את התפילין וקשרתם לאות וכו', 3) יש נוהגים בישמחו השמים (בהודו וביהי כבוד), 4) פותח את ידיך. 5) יוצר אור. 6) קודם שמונה עשרה (י"ח), וכשמשמש בהם יחשוב שתפילין הם אות שהקב"ה יחיד ומיוחד ושהוציאנו ממצרים ויכוין כוונה קצרה זו בשמחה עצומה וישמח מאוד באלוקתו ית' (סוטה"ט).

אכילה: אכילת קבע: הנכנס לסעודה קבע חולצין ומניחין על השולחן עד זמן ברכה וחוזר ומניחין (שו"ת).

אכילת עראי: אין צריך לחלוץ התפילין לאכילת עראי (שו"ת), ו"א דאולי ההיתר של אכילת עראי הוא רק בזמנם שהיו לובשים התפילין כל היום, אבל בזמננו אפשר שאין לאכול בהם אפי' אכילת עראי (מ"ב), ו"א שאין לאסור ואין לעשות גזירות מדעתנו (שו"ת תשורת ש"א יא כתב שהוא עצמו לא נהג היתר בעולם בזה. ובמקור חיים כתב דנמנעין מלטעום לפני שחולצין תפילין חומרא יתירא היא), **מנהג:** יש לציין מה שמוכר בספה"ק **דגל מחנה אפרים** (במבוא) **בשם הבעש"ט** שפ"א בא אחד לרבו מהר"ן זל"ה (מהרודנקא) וראה ששתה קאו"ע בעודו לבוש בטלית ותפילין, ונסע התלמיד לביתו והתחיל ג"כ לנהוג כן, ואמר הבעש"ט הק' שאין ללמוד מצדיקים ולנהוג אחריהם במנהגים הנראים לכא' נגד פסק השו"ע כי לצדיק יש טעם הכמוס עמו שנוהג כן. ובמנהגי החת"ס הובא שהיה דרכו לשתות כל יום עם התפילין כוס קאפע אחר התפילה בשעת אמירת השיעור.

מצטער: כתב הרמ"א (סימן ל"ה ס"א) חולה אם מצטער בחליו ואין דעתו מיושב עליו פטור ואם לא חייב. ונחלקו הפוסקים בהבנת הרמ"א, ו"א שהטעם שהוא פטור שמה מתוך הצער יסיח דעתו, ואם רוצה להחמיר ע"ע רשאי אלא שמצוה מן המובחר לא להניח מחשש היסח הדעת של מצטער (מ"ב פמ"ג והקישו בתו"ח ובישועות יעקב אין נפטרו מחיוב דאורייתא של נחת תפילין מטעם זה, וע"כ צ"ל שיש חב להחמיר לעקור מצוה מה"ת בשב ואל תעשה), ו"א דמייירי דמצטער שטרוד לגמרי ובה האופן אסור להניח מן הדין ולא רק מצוה מן המובחר, דלא חייבה תורה אלא מי שיכול לכיון דעתו וודאי (עלת תמיד).

ביומו תתן שכרו, לנכרי, או כשחייב לו

יש מצות עשה שאדם יכול לקיים בכל יום, ואפילו כמה פעמים ביום, והיא מצוה גדולה עד למאד, ובזוהר הק' מאד מאריך בחומרתה, והיא מצוה "ביומו תתן שכרו".

ויש להסתפק בשתי ספיקות, א. מה הדין כאשר הפועל חייב חוב לבעל הבית, האם בכל זאת צריך לשלם לו, או שנפטר בחובו. ב. האם גם לנכרי צריך לשלם לו בזמנו, או רק לישראל?

תשובה לשאלה משבוע שעבר

השאלה בקצרה: האם יש איסור "לא תחנם" כאשר משבח נכרי שלא בפניו, או לאחר מיתתו?

תשובה: כתב הרמב"ם (ע"ז פ"ה ה"ד) אסור לספר בשבחן, ואפילו לומר כמה נאה עובד כוכבים זה בצורתו, קל וחומר שיספר בשבח מעשיו, או שיחשב דבר מדבריהם, שנאמר ולא תחנם לא יהיה להם חן בעיניך, מפני שגורם להדבק עמו וללמוד ממעשיו הרעים. ולכאורה כאשר אינו מכירו, או שלאחר מיתתו, אין איסור של "לא תחנם", כי אז לא שייך להדבק בו או ללמוד ממעשיו.

אמנם מציינו בחז"ל ששיבחו עכו"ם, והאחרונים שאלו למה אין בזה משום "לא תחנם", למרות שזה היה גם שלא בפניהם, וגם לאחר מיתה, ומזה שלא תירצו שזה היה שלא בפניהם, או לאחר מיתה, משמע שגם זה אסור, ונביא גמרא אחת, עם מה שתירצו בזה האחרונים:

הגמרא במסכת שבת (דף ג' ע"ג) מספרת, שישבו רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון, פתח רבי יהודה ואמר כמה נאים מעשיהן של אומה זו [הרומאים], תקנו שווקים תקנו גשרים תקנו מרחצאות, רבי יוסי שתק, נענה רבי שמעון בן יוחאי ואמר כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן, תקנו שווקין להושיב בהן זונות, מרחצאות לעדן בהן עצמן, גשרים ליטול מהן מכס.

והקשו האחרונים, איך שיבחו רבי יהודה את הרומאים, והלא אסור לשבח נכרי שנאמר "לא תחנם". ונאמרו בזה כמה תירוצים:

בחת"ס (דרשות ח"א עמוד קצ"ג) כתב, שזה היה מחלוקת רבי יהודה ורבי שמעון שדעת רבי יהודה, למרות שבאמת התכוונו רק לצורך עצמם, והקב"ה לא יתן להם שכר על כך לעתיד לבא כמבואר במסכת ע"ז (דף ב' ע"ב), מכל מקום אנו אין לנו אלא לפי ראות עין נאה מעשיהם של אומה, ורשב"י סבר שאסור לשבחם, משום לא תחנם לא תתן להם חן.

בשפת אמת (שבת שם) תירץ שרבי יהודה, אמר בלשון תמיהה, אבל לא שבאמת נתכוון לשבחם.

בספר עבודת המלך (ע"ז פ"ה ה"ד) תירץ בשם הגר"א (מ"י שבת) ודאי דאסור לומר כמה נאה על עכו"ם, אלא דאמר כן שמוטב לזכור תחתיהם, ולא תחת אומה אחרת. ורשב"י סבר דאפילו הכי אסור לשבחם, וכדמסיים כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן.

מוה"ר חיים פלאגי בספרו נשמת כל חי (י"ד סיפון נה) תירץ, שרבי יהודה ראה ברוח קדשו דרשב"י או אחד מהם ישיב דכל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן, לכן שיבחו כדי שמתוך שבחם יבואו לידי גנותם.

מרוך הגרי"ש אלישיב זצ"ל תירץ (הנחת שבת) דהאיסור שלא לשבח אומות העולם, הני מילי בסתמא אבל כשעושים טובה, ודאי צריך לשבחם, משום הכרת הטוב, ולא חשיב בכלל לא תחנם.

ויש שתירצו שרק ליחידים יש איסור לא תחנם, אבל על מלכות אין איסור לא תחנם.

על כל פנים שמענו מדבריהם שיש איסור לא תחנם גם לספר בשבח נכרי שלא בפניו, וגם לאחר מיתה. ואם כן יש להזהר כאשר מדברים מאיזה גוף, שלא לשבחן לא על עשרו, ולא על כבודו ושאר דברים. וכמו שכתב החת"ס שהיה אסור ליהודים לשבח את אחשוורוש. אמנם באופן כזה שיצא מזה שבח לעם ישראל, על ידי דיבור זה, או שמתכוון לשבח את השי"ת, מותר.

מקושר צו א צדיק

בדרך פנים בפנים שהוא קירוב בין המשפיע למקבל, אלא כאדם שמשליך דבר לשונאיו מאחוריו כלאחר כתיפו, שזה מראה על ריחוק, וממילא אף ההשפעה היא השפעה חיצונית ובלבד ולא יכול כ"כ להתגלות אצלם אור אלוהי.

"יוצא מזה", מסכם אריה לייב, "סדר מדרגות הנשמה תלויה לגמרי בהשפעה עליונה. כאשר מסבב השי"ת שיש נשמות ששייכות לראש ויש נשמות פחותות יותר. אך קשה לי, כי הרבה מאוד מדובה, שמדרגות האדם וקדושת נשמתו, תלויה בקדושת אביו ואמו, ואין זה מסתדר עם מה שלמדנו עתה שהנשמה היא השפעה מלמעלה בלבד ולא תלויה כלל במעשה התחתונים".

"יפה שאלת", נהנה ר' לייב ואומה, "על זה הוסיף רבינו אחר כך, שמה שמדובר בזוהר הקדוש ובכתיב האר"י שקדושת נפש האדם תלוי בהוריו, זה לגבי לבוש הרוחני שעל ידיה יכול לעשות את התורה ומצוות, דהיינו שיכול להיות שמזומן מלמעלה נשמה קדושה וגבוהה מאוד, שיורדת בתוך לבוש של בנו של נבזה ושפל, שבודאי לבוש כזה פירע ויטתיר על האור האלוהי הגבוה שיש בו, והרבה יצטרך לעמול וליגע עצמו כדי לגלות אור נשמתו. ומידה טובה מרובה שעל ידי הזדככות האדם יוכל להמשיך לבנו לבוש זך ונקי שעמה יוכל לעבוד את השי"ת בשמחה וטוב לב ולגלות את אור נשמתו האלוהית השוכנת בקרבו".

העגלה גמעה מרחקים, ולבבות הצאן המקושרות אל צדיקי הדור, המו ברגשי קודש וחיות אלוהית, בציפיה עמוקה למלא את אוצרותיהם בתורה ויראה ודיקות אלוהית.

ותלמיד שהקשר ביניהם הוא הדבר אשר למד התלמיד מרבו בכל העניינים, הקשר בינו לבין צדיקי הדור, זולת מה שאנו למדים את תורתם ולמידים מעבודתם, הוא קשר עמוק ביותר שבו אנו יונקים את חיות הנשמה האלוהית שלנו, שעמה אנו יכולים לעבוד את השי"ת ללמוד לעשות ולקיים, החיות הזאת היא הנותנת לנו הרגש אלוהי בכל פרט ופרט מחיי המעשה בעבודת השי"ת.

"מוזן אפוא, שכאשר רבינו אומר שדיקות בתלמידי חכמים הוא כאילו נדבק בשכינה "ממשי", הוא כפשוטו, שעל ידי הדיקות בו יונקים וממשיכים אור השכינה והחיות האלוהית אל נשמתנו אנו".

"עכשיו אני מבין" - מאיר אפרים זלמן מזוויתו שלו - מדוע דווקא החסידים הגדולים חריפי וענקי המת, היו גדולים אף במידה זו של דביקות לצדיקים. כי הרי ככל שיותר דבקים לצדיק, כך זוכים להארה אלוהית וחיות רוחנית גבוהה יותר, כי הדיקות בהם הוא גילוי חיות נפש האלוהית והמשכתה אלינו".

"אם כן", מקשה זאנויל - שהצטרף אף הוא לניסיעה' לראשונה בחייו, "איך יתכן שישנם אנשים המורדים בתלמידי חכמים, אשר לא רק שאין להם קשר לצדיק, אף לא קשר שבא מאליהם על ידי השפעת ראשי הדור לבני הדור, אלא הם מנתקים את הקשר כי הם מורדים בו. ואיך יש גם להם איוה חיות אלוהית, כי הרי כבר נתבאר לנו שלכל אחד ממש יש איוה חיות אלוהית".

"נו", מפטיר ר' לייב, "הם מקבלים את החיות מבחינת אחוריים. דהיינו שהחיות שעובר מהצדיק אליהם אינו

העגלה קיפצה עם ארבעת אופניה, מנתרת על גבי סלעים ואבנים, מטלטלת ומרעידה את גוש האנשים שנדחק על גבה כאיש אחד בלבד אחד, מתוך מטרה אחת אשר עומדת לנגד עיניהם המצפות וליבם ההומה, "מען פארט צום רבי'ן".

שדות מוריקים ויערות עד מלאו את כל האופק, וראשי ההרים המכוסים בלובן צח נסכו הוד קדומים בשיח החסידים הער שהתגלגל בעגלה המתגלגלת, על מעלת הדבקות וההתקשרות בצדיקי הדור.

"בהחלט ניתן לומר", נישא קולו של ר' לייב על כנפי הרוח, "שאחד היסודות האיתנים שעליה נשענת תורת הבעל שם טוב היא ההתקשרות לצדיקים והדבקות בהם. הרי יכול אדם להיות מלא בתורה ומצוות ולחשוב שהוא עובד את ה' בשלימות, אך אם חסר לו ההתקשרות לצדיק, הרי חסרה לו הפונטעל"ע".

"שמעתי פעם", מתערב משה חיים, "אמורעדיגע הגדרה' מהמגיד הקדוש מקאזאניץ, שהיה רגיל לומר "אל תדמו בנפשכם כי דתן ואבירם יושבי קרנות היו ואנשי שוק, לא כן. הם היו אנשים מכובדים ולבושים במלבושי כבוד כמו מנהיגי הדור, וראה מה היה באחריתם. כי אפילו אם אדם עוסק בתורה ומלא וגדוש בשי"ס ופוסקים ובספרי קבלה, והוא בעל צדקה וגומל חסדים בגופו ובממונו, אעפ"כ אם אינו נכנע להצדיק הרי הוא מוכן לגיהנום".

"אהה, א שארף ווארט" מפטיר ר' לייב תוך כדי ששוקע בהרהורים, "פארוואס טאקע, מדוע עשו כזה עסק וחשיבות מההתקשרות לצדיקי הדור, ותלו בהם את כל שלימות עבודת השם", שואל פנחס'ל.

"ובכן", פותח ר' לייב את פיו בחכמה, "נראה, שעלתה אחר שכבר פתחנו את השער ולמדנו את דברי התניא קדישא בגודל מעלת הנשמה האלוהית אשר יש בכל איש ישראל, וראינו עין בעין כי לא הרי נשמתם של ראשי וצדיקי הדור כהרי נשמות פשוטי העם, שהם הם בחינת ראש ומח שהם חשיבות עליונה, ונרגש בהם היטב את ההארה האלוהית, ואילו שאר העם הם בחינות נמוכות יותר עד לדרגת עקב שהיא תחתונה ביותר".

"ולמזנו רבינו שלמרות השוני במהות הנשמות, מכל מקום שורשם ממקום אחד הוא, כי יניקת הציפורנים גם הוא מהמחם הלא, כמו"כ יניקת פשוטי העם באה ע"י צדיקי הדור. וזוה מוזן היטב מאמר חז"ל, שעל זה למעשה נסוב הענין הגדול שבחסידות של דביקות בצדיקים, על הפסוק ו"לדבקה בו", שכל הדבק בתלמידי חכמים כאילו נדבק בשכינה ממש. דהיינו, מרחיב ר' לייב ומבאר את דבריו, "הקשר בין ישראל לראשי אלפי ישראל, אינו קשר ככל קשר של רב

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אצלם להעלות על המזבח

רומעלות שלפני המזבחה
 כך חזו לרבות שיתפס כמניין נצח בפי הדבור
 אשר יובנן להוביל את וזכרון שלום
 לשבת נשמת כ"ק סוף רבינו תמר דוד ז"ע

כמה מעלות טובות למקום עלינו
ספר 280 ש"ס 36X זשלונימ

פרשה חשובה
 זולתות-תוען לך-וזהו-ברכות יעקב-שירת-הים-פירשת-הים-
 וזהו-עשרת-הדברות-אמנות-עשרת-הדברות-האיש-ואת-המבכה-
36X זשלונימ

פרשה 100 ש"ס 36X זשלונימ
עמוד 45 ש"ס 36X זשלונימ

ועתה כרנו לכם
 וקחו חלק המעשה רבה ונעבדה וי
 וכן תהיו קשורים בקשר נצח לתורה
 ושיתפס עם כ"ק סוף אד"ר ש"ל"ט"א
 בברכת ברוך אשר יקים את דברי התורה האת
 ועד תחית נפשי תורה

זיכרון

יעמדו על הברכה מצדיקי הרבים שהרימו תרומתם להוצאת הגליון

ידידנו הנכבד
 הרה"ח ר' יעקב ריביל שליט"א
 לדגל נשואי בתו למול טוב ובשעט"מ
 וה"ר שיהא הבנין עדי עד
 ויראה ממנו ומכל יוצ"ח
 רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד
 הרה"ח ר' יואל נאה שליט"א
 לדגל נשואי בנו
 הבה"ח ברוך יחיאל מיכל נ"י
 למזל טוב ובעט"מ
 וה"ר שיהא הבנין עדי עד ויראה ממנו ומכל יוצ"ח
 רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד
 הרה"ח ר' ישראל חיים שטיינפלד שליט"א
 לדגל נשואי נכדו
 הבה"ח ברוך יחיאל מיכל נאה נ"י
 למזל טוב ובעט"מ
 וה"ר שיהא הבנין עדי עד ויראה ממנו ומכל יוצ"ח
 רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

הגליון נדפס בחסות דפוס שווה לברכה והצלחה בכל הענינים • רח' השלושה 30 ב"ב • 03-6579999